

(ÖP 2024) Planeringsunderlag

16 september 2024

Livet i kommunen

Simrishamns kommuns kontrastrika flerkärniga landskap med en mångfald av kultur- och naturmiljöer och närhet till havet ger tillsammans med näringslivet och kommunens offentliga verksamhet goda förutsättningar till ett gott liv. Samtidigt utmanas bland annat bostadsbeståndet, omsorgen och näringslivet i Simrishamns kommun av ojämna besöksflöden under vissa delar av året.

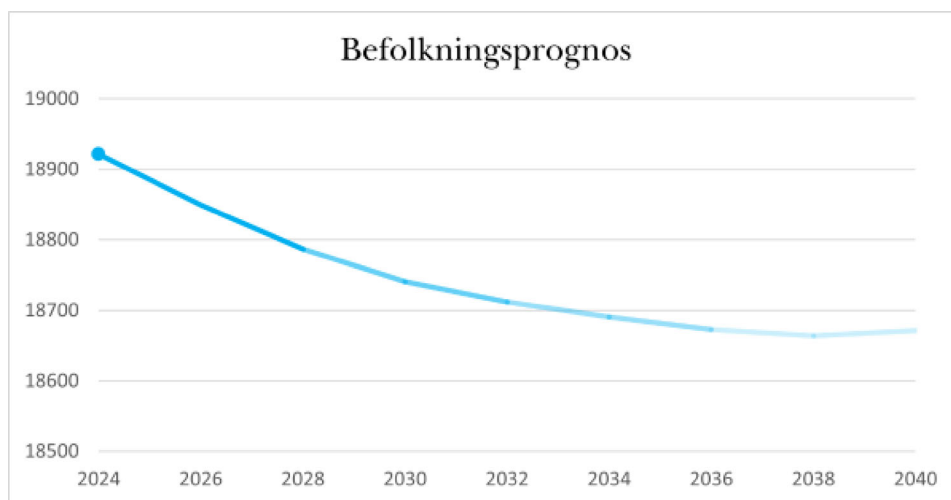
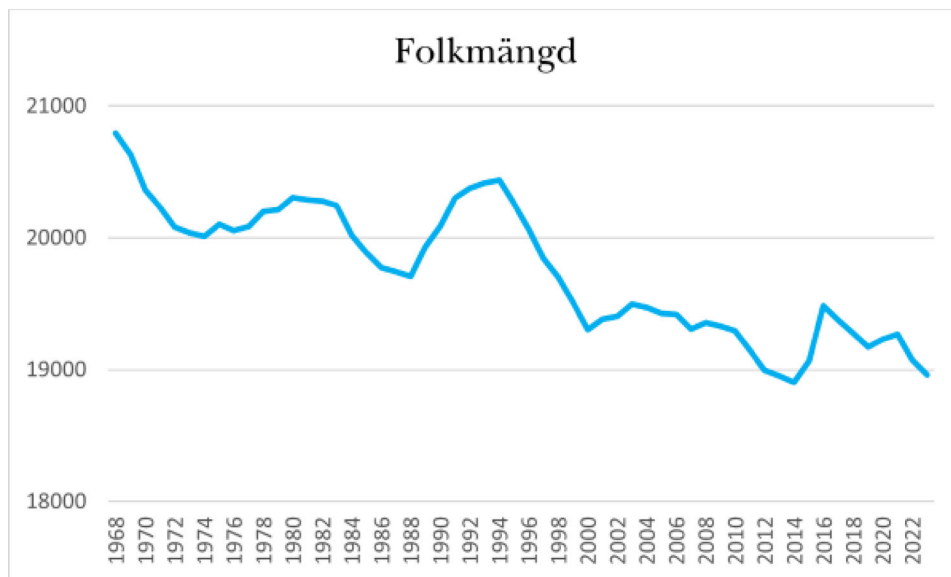
[Demografi](#) - [Bostadsförsörjning](#) - [Skola](#) - [Omsorg](#)

[Kultur och fritid](#) - [Näringsliv](#) - [Civil beredskap](#)

Demografi

Simrishamns kommun har den äldsta befolkningen i Skåne och detta är en av orsakerna till kommunens sjunkande folkmängd. Varje år avlider det fler personer än det föds samtidigt som den inflyttande befolkningen är betydligt äldre än vad den är i övriga Skåne. Den enda befolkningsgruppen som väntas öka i kommunen är personer över 65 år. Antalet invånare i övriga befolkningsgrupper väntas sjunka. Andelen utrikes födda är cirka tio procentenheter lägre i Simrishamns kommunen än riket i stort. I Simrishamns kommun är också andelen inrikes födda med en eller två utrikes födda föräldrar lägre än riket. Mot bakgrund av utmaningarna med kommunens sjunkande befolkningssiffror är all inflyttning av stort värde för kommunen och varje nyetablering för permanent boende är att anse som positiv.

Enligt SCBs befolkningsprognos kommer Simrishamns befolkning fortsatt att svagt minska i antal. År 2040 kan Simrishamns kommuns befolkning väntas vara cirka 250 personer färre än år 2024.

Barnkonventionen blev lag 2020. En av de bärande principerna (artikel 3) i barnkonventionen är att barnens bästa ska bedömas och beaktas i alla frågor som rör barn. Bland annat tas hänsyn till barnperspektivet i all fysisk planering där relevanta konsekvenser beskrivs. Vid behov kan även en separat barnkonsekvensanalys göras.

Kommunen i siffror

Utbildning

Av befolkningen i Simrishamns kommun har cirka 23 procent en eftergymnasial utbildning på tre år eller längre. I riket har

cirka 30 procent en eftergymnasial utbildning på tre år eller längre. I riket är andelen kvinnor med eftergymnasial utbildning på tre år eller längre större än andelen män med eftergymnasial utbildning på tre år eller längre. Det ser likadant ut i Simrishamn men med en större differens. I Simrishamns kommun har cirka 31 procent av kvinnorna en eftergymnasial utbildning på minst tre år medan motsvarande andel män är 15 procent. Andelen utan grundskoleutbildning eller gymnasial utbildning är större i Simrishamns kommun än riket. Även här förekommer en skillnad mellan män och kvinnor där män i genomsnitt har kortare utbildning än kvinnor.

Ekonomi

Den sammanräknade förvärvsinkomsten för arbetstagare i Simrishamns kommun är lägre än riket. I snitt tjänar män cirka 60 000 kronor mer per år än kvinnor både i Simrishamns kommun och i riket. Över alla åldersgrupper tjänar män mer än kvinnor i både Simrishamns kommun och i riket i stort. I Simrishamns kommun är inkomstskillnaden mellan män och kvinnor störst i åldersgrupperna 25-29, 30-34 och 35-39. Andelen arbetslösa i Simrishamns kommun är ungefär densamma som andelen arbetslösa i riket, både för långtidsarbetslösa och utrikes födda.

Folkhälsa

Den sammanvägda folkhälsan är något högre bland invånare i Simrishamns kommun än i riket i stort. Befolkningen i Simrishamns kommun har i snitt lägre känsla av stress och oro samtidigt som de i större utsträckning har ett gott psykiskt välbefinnande. Det självskattade hälsotillståndet är däremot lägre än i riket. Det förekommer vidare en viss skillnad mellan män och kvinnor där män skattar sin hälsa högre och upplever en känsla av mindre stress och oro än kvinnor i Simrishamns kommun. Män har både i riket och i Simrishamns kommun en större avsaknad av tillit och emotionellt stöd än kvinnor. Antalet anmälda brott i Simrishamns kommun per 100 000 invånare är lägre än rikets

genomsnitt. Den upplevda tryggheten i sitt område är högre än rikssnittet. Den upplevda tryggheten är lägre i centralorten och bland äldre.

Medborgarundersökning

Enligt SCBs medborgarundersökning 2023 upplevs utbudet av mötesplatser för äldre respektive unga som sämre än i riket.

Likaså upplevs underhållet av vägar och allmänna platser som sämre än riket. Samtidigt anses utbudet av lekplatser, caféer och restauranger som övervägande bra.

Boendemiljöerna bedöms som övervägande bra och bättre än riket med undantag för blandning av människor från olika kulturer eller bakgrund. Förtroende till kommunens verksamheter och kommunens politiker upplevs som mindre bra och förtroendet är lägre än i riket. Samtidigt upplevs Simrishamns kommun som en bra plats att bo på med en högre skattning än riket i stort.

Ställningstaganden

1. Simrishamns kommun ska eftersträva en jämn demografisk åldersstruktur.
2. Simrishamns kommun ska verka för att kommunens befolkning ökar.
3. Simrishamns kommun ska arbeta för att medvetandegöra barn och unga om vilka demokratiska möjligheter som finns för att påverka kommunens utveckling.
4. Simrishamns kommun ska bevara och utveckla mötesplatser som är tillgängliga och anpassade efter kommunens invånare.

Bostadsförsörjning

Bostadsbebyggelse

Bostadsbeståndet i Simrishamns kommun är övervägande homogent där större sammanhängande kvarter utgörs av en och samma boendeform. Totalt i kommunen finns knappt 11 200 enfamiljshus samt drygt 4 700 lägenheter. De större orterna har både villaområden, par- och kedjehus och flerbostadshus med olika upplåtelseformer. Cirka 43 procent av bostadsbeståndet i Simrishamns kommun utgörs av ensamboende, och resten av hushållen består av två personer eller mer. Bostadsbeståndets upplåtelseform är i sin tur fördelat med 32 procent hyresrätter, tio procent bostadsrätter och 58 procent äganderätter. Boendeformer som helt eller delvis saknas i Simrishamns kommun är bogemenskaper, byggemenskaper, kooperativa hyresrätter och ägarlägenheter. Utöver den befolkning som bor i kommunens tätorter bor knappt 25 procent av kommunens cirka 19 000 invånare på landsbygden i enfamiljshus eller på gårdar. Intresset för

byggnation på landsbygden är fortsatt stort. Av kommunens bygglov beviljas en inte obetydlig del på landsbygden.

Många av bostäderna i Simrishamns kommun utgörs av delårsbostäder. Delårsboendet och turismen koncentreras till kommunens kustorter och kustnära landsbygd. Totalt finns det cirka 5 700 delårsbostäder i kommunen. Under åren 2018 till 2023 byggdes drygt 350 nya bostadsbyggnader. Av dessa fungerar knappt 200 som delårsbostäder. Delårsboendet och turismen väntas fortsätta öka.

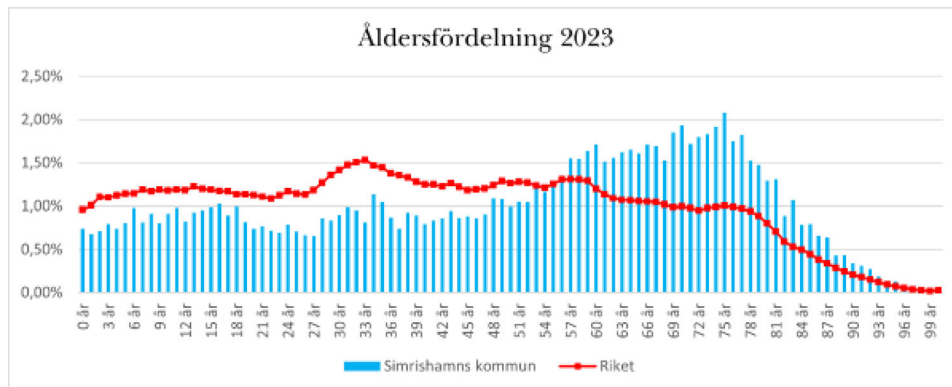
Bostadsefterfrågan

Simrishamns kommun utgår från Region Skånes senaste modell för bostadsefterfrågan. För Simrishamns kommun och Region Skåne utgörs bostadsefterfrågan av antalet bostäder som hushållen kan och vill efterfråga till gällande marknadspriser och hyresnivåer för nyproduktion och kallas ibland för "marknadsdjup". Bostadsefterfrågan ger en bild av hushållens preferenser och deras ekonomiska förutsättningar och kan därför inte likställas med bostadsbehovet, som oftast är större men behöver särskilda åtgärder för att mötas utifrån de marknadsförutsättningar som gäller.

Bostadsefterfrågan, eller marknadsdjupet, har minskat de två senaste åren till följd av bland annat ökade byggkostnader, högre räntor och att investeringsstödet för hyresrätter avvecklats. Lågkonjunkturen har dessutom drabbat hushållens ekonomi. Enligt Region Skånes modell för bostadsefterfrågan har Simrishamns kommun en skattad bostadsefterfrågan på 45 bostäder årligen oavsett upplåtelseform. Bland dessa utgörs tolv av småhus, 33 av bostadsrätter och inga hyresrätter. Simrishamns kommuns bedömning är att bostadsefterfrågan är i balans samtidigt som det finns ett behov av bostäder med rimliga boendekostnader enligt Länsstyrelsen Skånes bostadsmarknadsanalys 2024.

Demografiskt bostadsbehov

Enligt Region Skånes [modell för bostadsefterfrågan](#) finns ett genomsnittligt demografiskt bostadsbehov på 75 bostäder per år under perioden 2022-2032. Det demografiska bostadsbehovet väntas öka i hela Skåne och en förklaring till detta är att hushållsökningen är koncentrerade till äldre hushåll. Detta beror på en kombination av att antalet individer som är 80 år eller äldre ökar och att dessa äldre individers hushållsstorlek vanligtvis är liten.

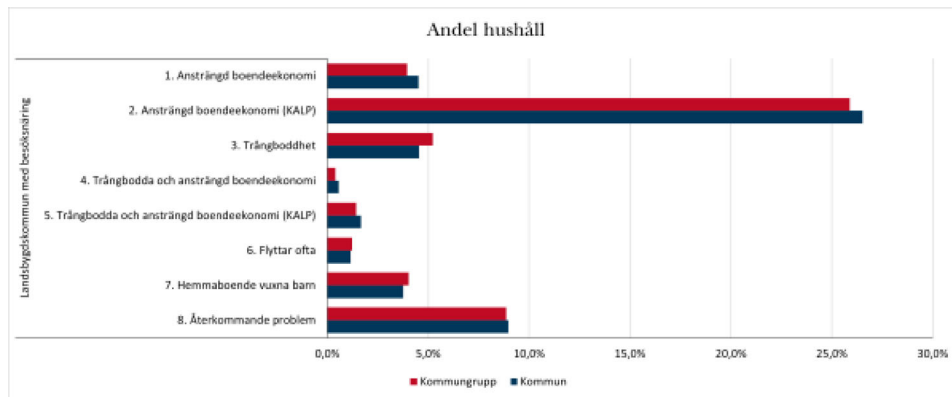
Hushållsstruktur

Antalet hushåll kan öka samtidigt som befolkningen minskar. Detta kan exempelvis bero på att en befolkning utgörs av fler äldre som bor ensamma än ungdomar och barnfamiljer. Hushållsstrukturen påverkar i sin tur behovet av bostäder. Den enda befolkningsgruppen som väntas öka i Simrishamns kommun är personer över 65 år. Antalet invånare i övriga befolkningsgrupper väntas sjunka. Hushållsstrukturen kan således antas förändras mot att bestå av fler antal hushåll med mindre hushållsstorlek. Behovet av små bostäder med nära tillgång till service och mötesplatser kan därmed väntas öka. Simrishamns kommuns bedömning 2024 är att det finns ett behov av bostäder med rimliga boendekostnader.

Bostadsbehov som inte tillgodoses på bostadsmarknaden

I kommunen finns personer som har dålig förankring på arbetsmarknaden och kan ha svårt att få eller behålla en bostad. Även i Simrishamn finns personer som är bostadslösa. Enligt [Boverkets underlag för bedömning av bostadsbrist 2024](#) är andelen hushåll med ansträngd boendeekonomi högre än

snittet för landsbygdskommuner med besöksnäring. Andelen hushåll som är trångbodda och har en ansträngd boendekonomi är också högre än snittet för landsbygdskommuner med besöksnäring.

Ställningstaganden

1. Simrishamns kommun ska prioritera bostadsbyggande med ett varierat utbud som kan attrahera nya medborgare till kommunen.
2. Simrishamns kommun ska aktivt verka för ett mer blandat bostadsbestånd avseende upplåtelseformer, gestaltning, bostadsstorlek och boendeform.
3. Simrishamns kommun ska särskilt verka för att skapa attraktiva och varierande bostadsmiljöer i kommunens inlandsbyar.
4. Simrishamns kommun ska genomföra markanvisningstävlingar och direktanvisningar med tydliga bedömningskriterier som främjar ett blandat bostadsbestånd och ekonomiskt gångbara bostäder.

Skola

I Simrishamns kommun finns både kommunal och fristående förskole- och skolverksamhet. Det finns i dag tre högstadieskolor, två av dem är friskolor, där elever i årskurs 7–9 undervisas. Gymnasieundervisning finns på Nova gymnasium i Simrishamns tätort. Flera av skolenheterna i kommunen bedöms idag som för små på grund av vikande elevunderlag vilket riskerar medföra lägre kvalitet till en hög kostnad.

Eftergymnasiala utbildningar finns representerade i kommunen genom Österlenskolan för konst och design i Simrishamn, Swedish Academy of Realistic Art samt Solängsskolan i Hammenhög. Campus Österlen ingår tillsammans med den kommunala vuxenutbildningen (Komvux) i Vuxenutbildning Simrishamn. Här finns även vuxenutbildningens vägledningscentrum där studie- och yrkesvägledare möter och vägleder kring studie- och yrkesval.

Ställningstagande

1. Simrishamns kommun ska vid planering och placering av förskolor och skolor verka för en optimal barn- och elevvolym för bästa ekonomi, kvalitet, attraktivitet och hållbarhet.
2. Simrishamns kommun ska vid planering och placering av förskolor och skolor verka för att klimatpåverkan minskas. Detta innebär till exempel minskat antal transporter, effektivare lokaluppvärmning och vattenanvändning.
3. Simrishamns kommun ska verka för att bibehålla och utveckla utbildning av god kvalitet för att ge barn och unga en god start i livet och för att öka kommunens attraktivitet för barnfamiljer.

Omsorg

Kommunens socialtjänst omfattar individ- och familjeomsorg samt vård och omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning. Vårdcentraler finansieras av Region Skåne och finns i Simrishamn, Borrby och Gärsnäs. Det finns därutöver ett sjukhus i kommunen och överenskommelser om samverkan mellan kommun och region.

Hemtjänst erbjuds äldre och syftar till att man ska kunna bo kvar hemma och leva ett aktivt, meningsfullt och självständigt liv under trygga förhållanden. Kommunen erbjuder också mötesplatser i form av dagcentraler och dagverksamhet för personer med kognitiv svikt där det finns möjlighet att äta och delta i gemensamma aktiviteter. Dessa möjligheter finns i centralorten och i några av de större orterna. I dag har mellan 800–850 personer hemtjänst och/eller trygghetslarm samt matdistribution i kommunen. Många av de som idag har hemtjänst har också hemsjukvård.

Ställningstaganden

1. Simrishamns kommun ska skapa förutsättningar för äldre att ta emot vård och omsorg i det egna boendet om de vill.
2. Simrishamns kommun ska bevara och utveckla boendemiljöer med god tillgång till mötesplatser och service.
3. Simrishamns kommun ska vid planering och placering av boenden för äldre och personer med funktionsnedsättning verka för att klimatpåverkan minskas. Detta innebär till exempel minskat antal transporter, effektivare lokaluppvärmning och vattenanvändning.

Kultur och fritid

Kommunens kulturpedagogiska centrum omfattar kulturskola, Kulturgaranti för grundskolan samt ansvar för kultur i förskolan och på fritids. Kulturskolan är en av Skånes främsta med stor bredd och kompetens. Kulturgarantin är unik i sitt slag och har varit modell i en rad andra kommuner i landet.

Inom ramen för kultur- och fritidsverksamheten finns folkbibliotek, museum, öppet museimagasin, ungdomsverksamhet och verksamhet inom allmänskultur och fritidsverksamhet för föreningar. Ett övergripande uppdrag för verksamheterna är att utgöra ytor för kontakt och utveckling mellan människor och därigenom bidra till det demokratiska samtalet.

Kommunen har flera fritidsanläggningar för alla åldrar. Korsavadsanläggningen i Simrishamn är den största idrottsanläggningen med sporthallar, fotbollsplaner, friidrottsarena, skjutbana, bowlinghall och simhall. Kommunen ansvarar också för ett antal friluftsbad och

motionsslingor. Utöver kommunens egna anläggningar finns även andra aktörer och aktiva idrottsföreningar i kommunen. Dessa är alla arenor för möten och ger förutsättningar för fysiskt aktiva kommuninvånare, och spelar därför en viktig roll i kommunens förebyggande arbete för psykisk och fysisk hälsa.

Utöver kulturens plats i Simrishamn kommuns offentliga verksamhet har kulturen en stark ställning med kulturella och kreativa verksamheter i det privata näringslivet.

Ställningstaganden

1. Simrishamns kommun ska verka för att bredda och fördjupa kultur- och fritidsutbudet som bidrar till att levandegöra kommunens miljöer och tillgångar.
2. Simrishamns kommun ska verka för samnyttjandet av platser och rum för olika kultur- och fritidsevenemang för att skapa förutsättningar för ökad samverkan mellan kommunens kultur- och fritidsaktörer.
3. Simrishamns kommun ska verka för att nya och befintliga offentliga rum och platser utvecklas som mötesplatser och arenor för kultur- och fritidsevenemang.
4. Simrishamns kommun ska inrätta ett konstråd på tjänstepersonsnivå för att tydliggöra ansvar och fördelning av ekonomiska medel för gestaltad livsmiljö och offentlig konst samt förvaltningen av densamma.

Näringsliv

Näringslivet i Simrishamns kommun kännetecknas av en stor branschbredd och en stor geografisk spridning över kommunens hela yta. Den stora branschbredden och de många små och medelstora företagen gör oss mindre sårbara vid konjunktursvängningar.

Utmärkande för näringslivet i Simrishamns kommun är ett högt nyföretagande och att företag startas i så gott som alla branscher. Företagsamheten, det vill säga hur många personer som lever på sitt företag, är bland den högsta i Skåne. Det finns en långvarig tradition av småföretagande på Österlen och samtidigt relativt många medelstora företag samt ett antal förhållandevis stora företag. En majoritet av företagen i kommunen finns i byarna och på landsbygden. Detta ger förutsättningar för en levande landsbygd och kan samtidigt vara en utmaning när det gäller infrastruktur och samhällsservice. Matchningen mellan tillgänglig och lämplig verksamhetsmark och företagens behov är idag en stor

utmaning. Tillgången till byggfärdig och planlagd verksamhetsmark är begränsad.

Även om näringslivet i Simrishamns kommun uppvisar en mycket stor bredd är det möjligt att definiera och urskilja ett antal särskilt starka kluster som livsmedel (jordbruk, fiske och fruktodling), besöksnäring, tillverkningsindustri, bygg och handel samt service och tjänsteföretag. Just turismen utgör en av kommunens motorer för samhällsutveckling. Trots de goda förutsättningar för utveckling som besöksnäringen ger medför också besöksnäringen sina utmaningar. Det periodvis höga besöksflödet belastar både kommunens sårbara natur- och kulturvärden liksom kommunens vägar och VA-ledningsnät.

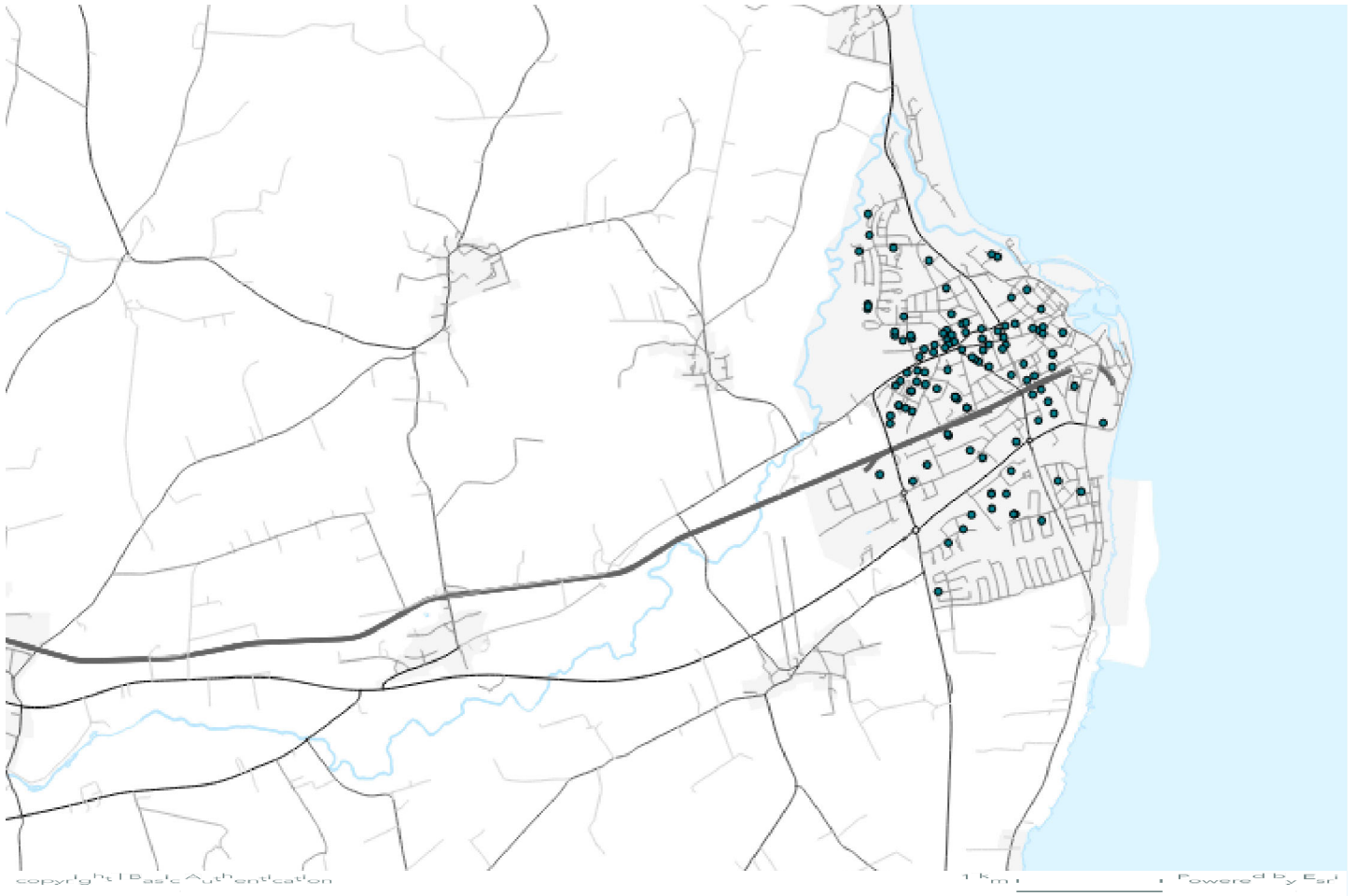
Det finns också en ständig förnyelse där mer traditionella branscher och upphörda företag oftast ersätts av nya. Namnet Österlen förekommer i mer än 300 företagsnamn och de flesta finns i vår kommun. Nya samarbeten mellan företag i samma eller närliggande branscher är en utveckling som blivit alltmer tydlig de senaste åren. Denna utveckling kommer med all säkerhet fortsätta framöver.

Simrishamn lockar till sig kreativa, initiativrika människor inom såväl kultur och design som forskning och teknik. Detta leder till framåtdrivande korsbefruktningar som gör kommunen levande och idérisk.

Ställningstaganden

1. Simrishamns kommun ska arbeta för att bevara och utveckla kommunens planreserv för att ge möjlighet till nyetableringar och utveckling av befintliga verksamheter.
2. Simrishamns kommun ska främja forskning, innovationskraft och tillväxt inom näringslivet.
3. Simrishamns kommun ska stödja föreningar och företag som bidrar till ett hållbart näringsliv.
4. Simrishamns kommun ska integrera turismens roll i samhällsutvecklingen för ett balanserat besöksflöde över året och kommunen.

5. Simrishamns kommun ska bevara och utveckla ändamålsenliga, levande hamnar för både vistelse, näringsliv och beredskap.

Civil beredskap

Totalförsvaret är verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig. Totalförsvaret består av det militära försvaret och det civila försvaret.

Civil beredskap är ett samlingsnamn för krisberedskap och civilt försvar. Den civila beredskapen handlar om förmågan att förebygga och hantera fredstida krissituationer, krigsfara och ytterst krig. Det som ska värnas är samhällets grundläggande skyddsvärden: människors liv och hälsa, samhällets funktionalitet, demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter, miljö och ekonomiska värden och nationell suveränitet.

Krisberedskap handlar om förmågan att förebygga, motstå och hantera krissituationer. Förmågan byggs upp genom

bland annat utbildning, övning samt genom den organisation och de strukturer som skapas före, under och efter en kris.

Civilt försvar handlar om hela samhällets motståndskraft vid krigsfara och krig. Civilt försvar är det arbete som görs av statliga myndigheter, kommuner, regioner, privata företag och frivilligorganisationer. Vid krigsfara och krig ska det civila försvaret också kunna stödja Försvarsmakten.

Ställningstaganden

1. Simrishamns kommun ska inom all verksamhet integrera perspektivet civil beredskap.
2. Simrishamns kommun ska särskilt beakta samhällsviktiga verksamheter vid all fysisk planering i kommunen.
3. Simrishamns kommun ska informera om innebörden av krisberedskap och civilt försvar till medborgare, företag och andra aktörer i kommunen i syfte att sprida kunskap om vilka ansvar som finns i händelse av kris eller krig.
4. Simrishamns kommun ska arbeta fram en nödvattenplan för att förtydliga ansvar och prioriteringar vid stora samhällskriser.
5. Simrishamns kommun ska ta fram trygghetspunkter som kan nyttjas av medborgare vid stora samhällskriser.

Gestaltad livsmiljö

Simrishamns kommun har en av Sveriges vackraste naturmiljöer som präglas av lång kustlinje och varierad topografi. Med alltifrån pastorala kyrkbyar, fiskesamhällen och fruktodlingar till stationssamhällen, gamla bondgårdar och Simrishamns medeltida stadskärna, kan olika nedslag i historien upplevas. Det är ett unikt kulturlandskap som både är en utmaning och tillgång för kommunen att sätta sin prägel på för att kunna lägga till ytterligare ett lager som markerar vår egen samtid.

[Arkitektur](#) - [Kulturmiljö](#)

[Länk till Simrishamn kommuns Arkitektur- och Kulturmiljöprogram.](#)

Arkitektur

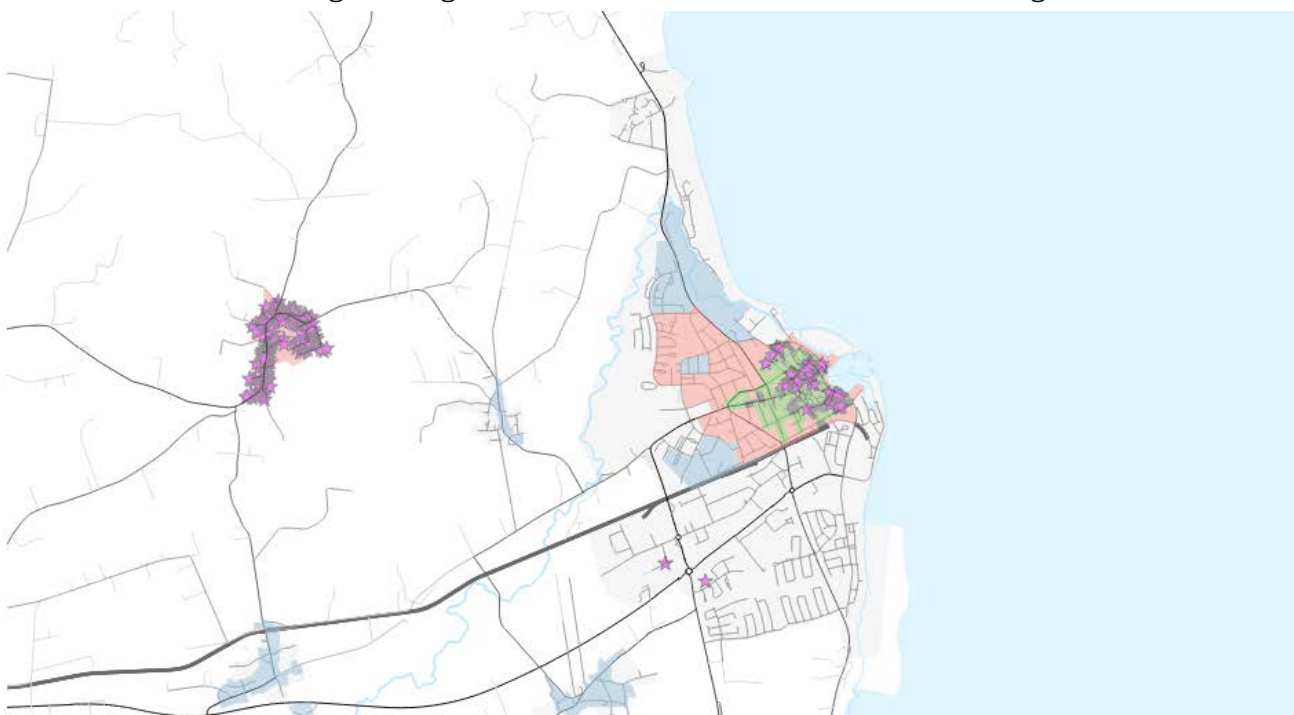
Arkitektur- och kulturmiljöprogrammet antogs av kommunfullmäktige den 27 mars 2023 som ett tematiskt tillägg till Simrishamns kommuns översiktsplan.

Arkitekturfrågorna har därmed pekats ut som allmänt intresse för hela kommunen vilket innebär att kommunen har tagit ett samlat grepp kring frågorna för både stad, tätort och landsbygd. I arkitektur- och kulturmiljöprogrammet ingår en arkitekturstrategi som visar hur natur- och kulturmiljön ska utformas för att på lång sikt stärka kommunens attraktionskraft. Arkitekturstrategin visar hur de två tydliga synsätten bevara och utveckla kan stärka upplevelsen av Simrishamns kommun på Österlen. Tillsammans utgör de två en grund som tydliggör kommunens riktning i arkitektur- och gestaltungsfrågor. Arkitektur- och kulturmiljöprogrammet ska fungera som en plattform för diskussioner i syfte att höja

den arkitektoniska nivån och samtidigt ta ansvar för bevarandevärda kulturmiljöer i Simrishamns kommun.

Ställningstaganden

1. Simrishamns kommun ska kontinuerligt säkerställa aktuella riktlinjer för arkitektur och stadsbyggnad samt integrera dem i kommunens vardagliga arbete.
2. Simrishamns kommun ska lyfta arkitekturen som en del av kommunens identitet och varumärke.
3. Simrishamns kommun ska i gestaltungsprocesser arbeta med väldefinierade visioner som tar hänsyn till kommunens arkitekturstrategi för att säkerställa genomförandet av en god gestaltad livsmiljö.
4. Simrishamns kommun ska sprida kunskap om och öka förståelsen för arkitektur, byggnadsvård, hållbart byggande och en omsorgsfullt gestaltad livsmiljö genom att bland annat arrangera en årlig arkitekturdag.
5. Simrishamns kommun ska genomföra markanvisningstävlingar och direktanvisningar med tydliga bedömningskriterier utifrån kommunens arkitekturstrategi för att främja god gestaltning och hållbart byggande i kommunen.
6. Simrishamns kommun ska främja en beständig arkitektur som hushåller med befintlig mark, infrastruktur, material och energi i enlighet med kommunens arkitekturstrategi.

Kulturmiljö

Landskapet i Simrishamns kommun är varierande, från backlandskapet i norr till ett uppodlat slättlandskap i söder och ett kustlandskap längs med Hanöbukten i öster. Överallt i landskapet syns spår från förhistorisk tid till idag. Detta samspel mellan människa och miljö, som pågått över tusentals år, utgör vårt kulturlandskap. Här i såväl kommunens havsområde som på land finns bevarade bebyggelselämningar och gravfält från äldsta jägarstenålder, bondestenålder, bronsålder, järnålder och medeltid. Fynd från arkeologiska utgrävningar bidrar till förståelsen och kunskapen om äldre tider. I vårt kulturlandskap finns också sammanhållna byar, utskiftade gårdar, järnvägsamhällen, fiskelägen, möllor, vägar, fruktodlingar, folkhemsbebyggelse och industrier. Här finns också medeltida kyrkor och kyrkor från 1800-talet. Här finns fiskarlängor, fyrlängade gårdar, fritidshus, villor, slott och stora köpmansgårdar. Här finns också ett immateriellt kulturarv såsom traditioner, kunskap och berättelser. Dessa fysiska lämningar, byggnader och miljöer med höga kulturhistoriska värden berättar tillsammans med det immateriella kulturarvet om livet här genom historien, om byggnadstraditioner, arbetsförhållanden, varierande livsvillkor, stora samhälleliga förändringar och om arkitektoniska ideal. Vad som är kulturhistoriskt värdefullt ändras över tid, varför även moderna företeelser är viktiga att visa hänsyn och ta tillvara.

Ställningstaganden

1. Simrishamns kommun ska beakta riktlinjer och karaktärsdrag i Arkitektur- och kulturmiljöprogrammet vid all ny detaljplanläggning, exploatering och nya bygglovsbeslut.
2. Simrishamns kommun ska initiera detaljplaner för att förse kulturhistoriskt värdefulla byggnader, anläggningar och

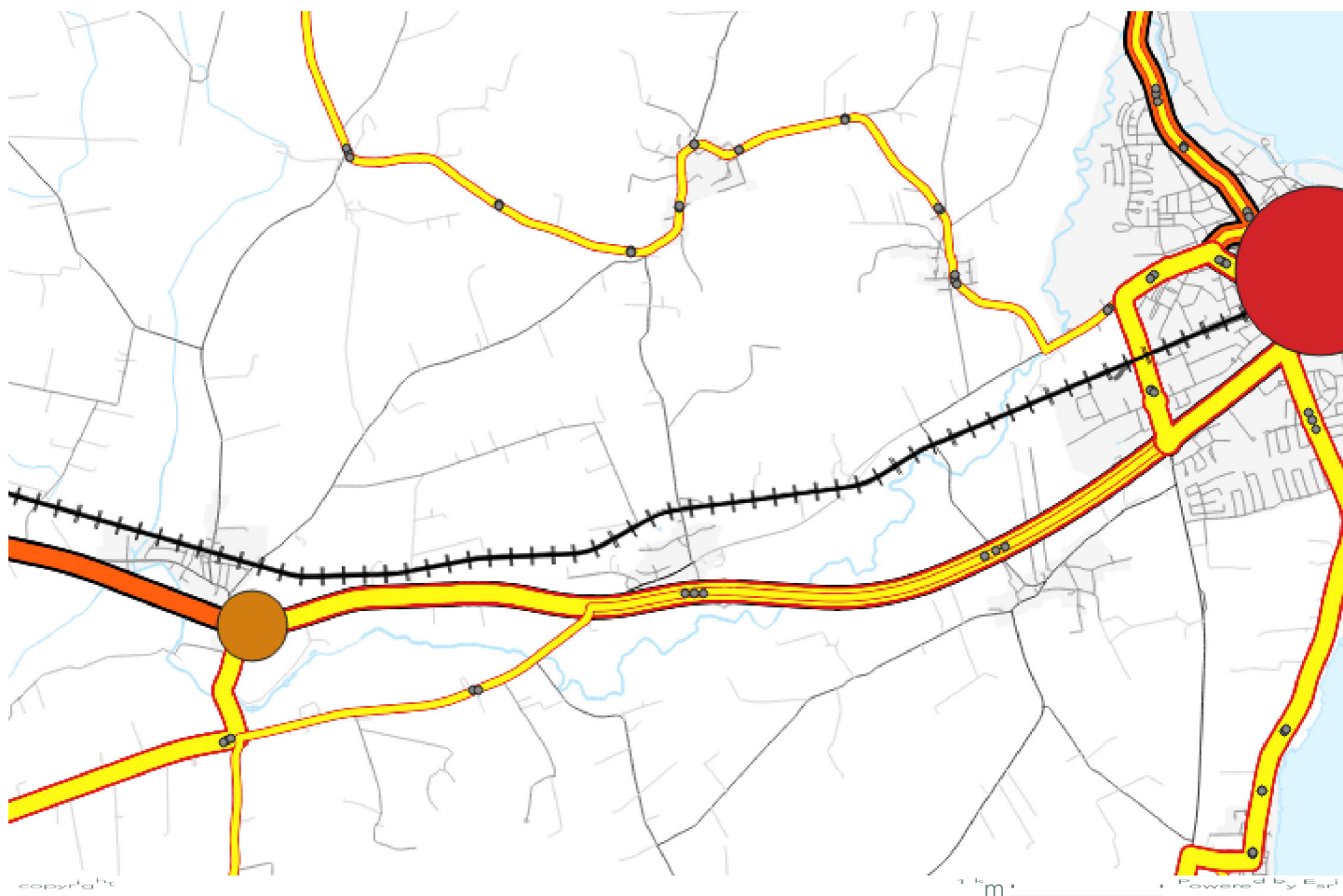
miljöer med rivningsförbud, skydds- och varsamhetsbestämmelser.

3. Simrishamns kommun ska säkerställa att en antikvarisk utredning görs i tidigt skede i samband med planläggning av kulturhistoriska miljöer och byggnader.
4. Simrishamns kommun ska verka för att förändringar av byggnader och nya tillägg i kulturhistoriskt värdefulla miljöer görs med stor hänsyn till kulturmiljön och dess värdefulla karaktärsdrag.

Infrastruktur

Simrishamns kommuns primära utmaning, som genomsyrar alla delar berörande kommunens tekniska försörjning, är behov som fluktuerar över året. Under perioden mellan april och september är förbrukningen av vatten och energi som högst precis som antalet resenärer på kommunens vägar.

Trafik - Vatten och avlopp - Energiförsörjning - Digital infrastruktur

Trafik

Simrishamns kommuns infrastruktur ger möjlighet till resande via väg, räls och vatten. Bilen dominerar som kommunens primära färdmedel.

Godstransporterna inom kommunen sker idag främst genom gods på väg. Godstransporterna på väg dominerar över transporterna via sjöfart. Transporterna har främst målpunkter till industrierna i Simrishamn och hamnarna i Simrishamn, Kivik och Skillinge.

För transporter till havs finns kommunens gästhamnar i Simrishamn, Skillinge och Kivik. Dessa hamnar har särskilda krav för avfallssortering, mottagning av toalettavfall från båt samt servicehus med gästtoalett, dusch och tvätt. Brantevik, Baskemölla, Vik och Vitemölla är så kallade kulturhamnar, vilket innebär gamla fiskelägen där hamnarna används av de boende.

Kollektivtrafik

Tillgången till kollektivtrafik inom Simrishamns kommun består av få men viktiga starka stråk och stora områden med begränsad eller ingen kollektivtrafik alls. De starka stråken förbinder både de större orterna inom kommunen men ska även ses som en länk mellan Simrishamn, sydöstra Skåne och Skåne i sin helhet.

I dagsläget trafikeras Österlenbanan endast av persontåg. I Simrishamns kommun finns det två tågstationer; Gärsnäs och Simrishamn. Från Simrishamn och Gärsnäs går det att resa västerut mot Malmö och vidare mot Helsingborg. I Malmö kan byte ske för vidare resa mot Berlin, Köpenhamn, Stockholm, Göteborg med flera destinationer. Restiden till Malmö från Simrishamn uppgår år 2023 till 1 timme och 33 minuter och från Gärsnäs 1 timme och 25 minuter.

Regionbusslinjer binder ihop tätorter utanför kommunen med Simrishamn och tågstationerna. Trafikutbudet varierar

mellan de olika orterna men följer basutbudet enligt trafikförsörjningsprogrammet. Inom kommunen finns även områden som har sämre tillgång till eller helt saknar tillgång till kollektivtrafik.

Från och med år 2022 erbjuder Simrishamns kommun sina medborgare och besökare i kommunen kostnadsfria resor inom Simrishamns tätort med en lokal buss som är helt fransköld den allmänna kollektivtrafiken, kallad "Snurringen". Syftet med Snurringen är att skapa god tillgänglighet till målpunkter inne i Simrishamn såsom sjukhuset, stadskärnan, dagligvaruhandel, arbetsplatser och skolor. Bussen karaktäriseras av ett lugnare tempo där föraren har möjlighet att ge en utökad service till de resenärer som har behov av hjälp vid exempelvis på- och avstigning. Snurringen har idag tio turer dagligen måndag till fredag samt fem turer på lördagar.

Gång- och cykeltrafik

Det finns en stor efterfrågan bland invånare och besökare i Simrishamns kommun att kunna cykla säkert mellan kommunens orter, i naturen, till utflyktsmål och vardagliga målpunkter. Simrishamns kommun arbetar med cykelplanering genom den antagna cykelplanen för kommunen. Där redogörs för kommande utbyggnadsplaner av cykelvägar på det kommunala vägnätet samt kommunens prioriteringar av utbyggnad av cykelvägar på det statliga vägnätet och till den regionala transportinfrastrukturplanen. Cykelplanen ska aktualitetprövas varje mandatperiod.

I Simrishamns kommun finns två nationella cykelleder; Sydostleden och Sydkustleden. Tillsammans med Kattegattleden (Göteborg till Helsingborg) bildar de en sammanhängande sträcka av cirka 90 mil lång cykelled.

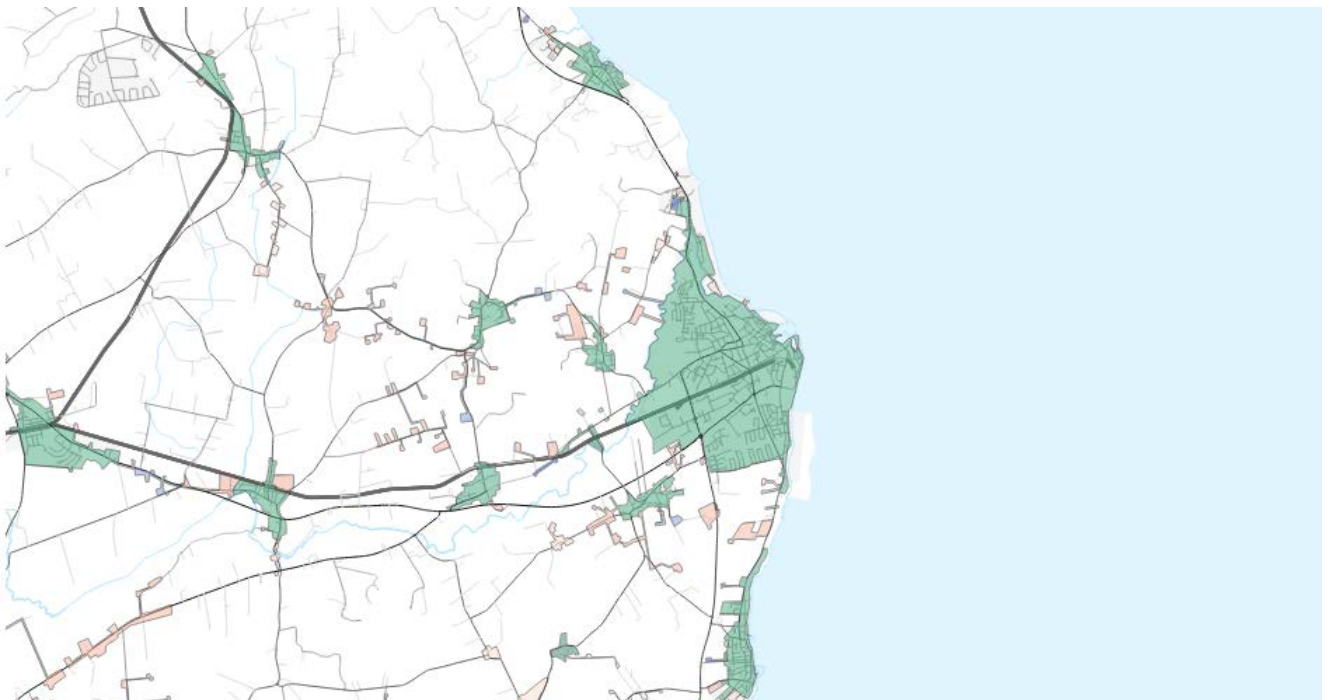
SÖSK infrastrukturstrategi

I Sydöstra Skånes samarbetskommitté (SÖSK), samverkar kommunerna Simrishamn, Sjöbo, Tomelilla och Ystad, bland

annat gällande hållbart resande och transportinfrastruktur. Genom samarbetet vill kommunerna nå en samsyn mellan olika aktörer om hur sydöstra Skåne gemensamt ska utvecklas för att skapa hållbara och effektiva fysiska strukturer. SÖSK har tagit fram en gemensam infrastrukturstrategi, [Infrastrukturstrategi för sydöstra Skåne 2024](#), som beslutats i respektive kommun. Målet med en gemensam strategi är att stärka de sydöstra kommunernas attraktivitet och tillgänglighet för invånare, arbetspendlare, besökare och företag.

Ställningstaganden

1. Simrishamns kommun ska verka för att fler väljer kollektivtrafiken som färdmedel genom att stärka tillgängligheten till tågstationerna, gång- och cykelmöjligheter samt förbättrade pendlarparkeringsmöjligheter och laddinfrastruktur i dess direkta närhet.
2. Simrishamns kommun ska bygga fler gång- och cykelvägar i och mellan kommunens inlandsbyar och hänsyn ska tas till befintliga cykelvägar vid förtätning och exploatering.
3. Kommunen ska arbeta utifrån de övergripande målen och prioriteringarna i SÖSKs infrastrukturstrategi.
4. Simrishamns kommun ska verka för en god standard och framkomlighet på de mindre vägarna mellan byarna i kommunen.

Vatten och avlopp

Planeringen av vatten och avlopp är en del av kommunens övergripande fysiska planering. Hur VA-planeringen ska gå till styrs av reglerna om vattenförvaltning och vattenmyndigheternas åtgärdsprogram som syftar till att åstadkomma god ekologisk, kemisk och kvantitativ status för vatten.

Österlen VA är driftbolaget för vatten och avlopp i Simrishamns kommun. Bolaget är även driftbolag till Tomelilla kommun. Kommunen står inför stora utmaningar gällande tillhandahållande av dricksvatten och hantering av avloppsvatten. Redan idag finns små marginaler inom vatten- och avloppsförsörjningen då systemet är sårbart. Därför krävs det god planering och samordning mellan Simrishamns kommun och driftbolaget Österlen VA för att få till stånd bra och hållbara lösningar.

Hur Simrishamn kommun arbetar med dessa frågor går att läsa i följande i bland annat Simrishamn kommuns [vattentjänstplan](#).

Dricksvatten

Befolkningsökningen sett till helårsboende i kommunen är begränsad medan dricksvattenbehovet är stort under sommarsäsongen. Samtidigt är vattentillgång i naturliga vattenresurser begränsad. En målsättning för den allmänna dricksvattenförsörjningen i kommunen är att de säsongsvisa fluktuationerna inte ska påverka leveranssäkerheten och dricksvattenkvaliteten.

Brist på stora vattentillgångar i kommunen har inneburit att vattenförsörjningen är beroende av flera vattenverk och

brunnar. I kommunen finns tio vattenverk som får vatten från totalt 33 brunnar. Allt dricksvatten som produceras i kommunen kommer från grundvattenförekomster i jord och berg, vilket ofta ger ett hårt vatten rikt på mineraler. Fördelen med grundvatten är att det oftast håller en god kvalitet och temperatur och kan drickas utan någon större rening. Nackdelen är att kapaciteten inte alltid är så stor och det kan påverkas av sjunkande grundvattennivåer vid långa torrperioder.

För att förstärka tillgången på dricksvatten och säkra försörjningen vid högsäsong och för nybyggnation i norra kommundelen har projekt dricksvattenleveranser från Tomelilla kommun genomförts. För att förstärka tillgången i södra kommundelen pågår projekt dricksvattenleverans från Ystad kommun.

Spillvatten

Under år 2022 skickades 1 720 000 kubikmeter dricksvatten ut för att förse samtliga abonnenters vattenbehov och samma år behandlades cirka 2 460 000 kubikmeter avloppsvatten. Det går att konstatera att det finns en stor andel tillskottsvatten som i onödan tillförs avloppsreningsverken. Orsaken till detta är att det i vissa områden tränger in grundvatten, ytvatten, havsvatten och i vissa fall dricksvatten från läckande vattenledningar till det befintliga spillvattensnätet. Mängden tillskottsvatten varierar en hel del men så mycket som 30 till 70 procent tillförs avloppsreningsverken årligen. Att behandla denna extra volym av tillskottsvatten är kostsamt och därför finns en långsiktig strategisk investeringsplan för spillvattennätet och VA-sanering pågår.

I slutet av år 2022 hade Österlen VA 8826 anslutna avloppsabonnemang för fastigheter samt 89 industriverksamheter i Simrishamn kommun. Ett stort antal boende inom kommunen har och kommer även fortsättningsvis att ha enskilda och välfungerande avloppslösningar.

I kommande investeringsplan finns planer på att minska antalet avloppsreningsverk från fem till tre. En av de större orsakerna till detta är att tidigare industriverksamheter i Simrishamns tätort inte längre finns kvar. Detta innebär att avloppsreningsverket har kapacitet för fler anslutningar medan ledningsnätet behöver ses över. Det finns just nu inget behov att bygga något ytterligare avloppsreningsverk inom de kommande tolv åren. Däremot behövs modernisering och ombyggnationer på de befintliga anläggningarna.

Dagvatten

Allmänna dagvattenledningar samlar upp dagvatten från fastigheter och allmän platsmark för att leda det vidare till bäckar, hav, dammar och andra recipienter inom kommunen. Allmänna dagvattenledningar är främst utbyggda i kommunens tätorter där möjligheten att ta hand om dagvattnet lokalt kan vara begränsad bland annat till följd av en större andel hårda ytor som bidrar till minskad infiltration. Orter som har allmänna dagvattenledningar omfattas av verksamhetsområde för dagvatten. I jämförelse med verksamhetsområde för dricksvatten och spillvatten är omfattningen av verksamhetsområde för dagvatten betydligt mindre.

Energiförbrukning

Energiförbrukningen är en stor kostnad i VA-försörjningen och den största delen av energin förbrukas i olika pumpstationer för dricks- och/eller spillvatten, samt på avloppsreningsverken i de olika reningsstegen.

Ställningstaganden

1. Simrishamns kommun ska inte tillåta byggnationer utan att särskilda åtgärder vidtas inom dikningsföretag, båtadsområden och vattenskyddsområden.
2. Simrishamns kommun ska tillsammans med Österlen VA göra en översyn av samtliga verksamhetsområden för dricksvatten, spillvatten och dagvatten.

3. Simrishamns kommun ska tillsammans med Österlen VA göra en översyn av samtliga vattenskyddsområden och skyddsföreskrifter.
4. Simrishamns kommun ska vara tydlig i sin kommunikation kring VA-frågor och ge råd och stöd till medborgarna genom utbildning- och informationsinsatser bland annat i frågor som rör lokalt omhändertagande av dagvatten och vattenförbrukning.
5. Simrishamns kommun ska fortsätta bygga ut och underhålla ledningsnätet för spillvatten samt centralisera behandlingen av avloppsvatten för att möta kommande miljökrav från EU.

Energiförsörjning

En stor del av energin som används i kommunen produceras utanför Simrishamns kommun. Under de senaste åren är det främst energiproduktionen från fjärrvärme och solceller som har ökat i kommunen. Den långsiktiga trenden är att behovet av el kommer att öka bland annat genom elektrifiering av

transporter och därmed kommer också behovet av införsel av fossila drivmedel till kommunen att minska. Utöver elektrifiering bedöms en effektivisering av transporterna behöva göras för att klimatmålen ska kunna uppnås. Sammantaget innebär det att produktionen av fossilfri och förnybar el behöver öka och kapaciteten i ledningsnäten förbättras för att säkerställa framtidens energiförsörjning.

Fjärrvärme

Fjärrvärme finns framför allt i Simrishamn och idag finns det tre olika fjärrvärmenät. Fjärrvärmeproduktionen använder olika typer av biobränslen, vilket är miljömässigt och klimatologiskt fördelaktigt.

Vindkraft

I Simrishamns kommun finns det cirka 20 landbaserade vindkraftverk men det finns utrymme för fler vindkraftverk i kommunen. I stora delar av kommunen är det goda vindförhållanden, vilket är en viktig förutsättning för lönsam elproduktion. I kommunen finns det dock flera värden och intressen, exempelvis avstånd till bebyggelse, försvaret, radio- och telenät, naturvärden och grundvatten, som bidrar till att nya vindkraftverk lämpar sig bäst i västra delen av kommunen.

Solkraft

Under 2000-talet har det skett en kraftig utbyggnad av småskaliga produktionsanläggningar i form av solcellsanläggningar på hustak i kommunen. Utvecklingen har bidragit till kapacitetsutmaningar i lokalnätet. Förutsatt att kapaciteten stärks i lokalnätet finns det goda förutsättningar för nya solcellsanläggningar. Vid lokalisering av större solcellsanläggningar på marken bör synkronisering göras för ytor som inte kan användas för andra ändamål, exempelvis bullerutsatt mark vid stora vägar, järnvägar eller nedlagda i anslutning till befintliga vindkraftverk. Lämpliga placeringar

för större solcellsanläggningar på tak är exempelvis lantbruksfastigheter och industrilokaler.

Ställningstagande

1. Simrishamns kommun ska vara positivt inställda till nya anläggningar för förnybar energi och ska ha ambitionen att öka elproduktionen inom kommunens geografiska område.
2. Simrishamns kommun ska uppmuntra och underlätta för produktion av solel.
3. Simrishamns kommun ska verka för att för att markbaserade solcellsanläggningar placeras på områden som inte kan bebyggas.
4. Simrishamns kommun ska uppmuntra och underlätta för utbyggnaden av laddinfrastruktur.
5. Simrishamns kommun ska verka för att elnätsbolagen förbättrar kapaciteten i elnätet.
6. Simrishamns kommun ska ta fram en ny energiplan.

Digital infrastruktur

I kommunen finns det tre bredbandsleverantörer som erbjuder bredband i olika delområden.

Under 2020 hade 95 procent av alla hushåll och företag i Simrishamns kommun tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, i enlighet med regeringens mål.

Kommunfullmäktige beslöt under hösten 2020 att avsätta 10 miljoner kronor i investeringsmedel till för fiberutbyggnad för resterande fem procent av kommunens invånare som fortfarande inte har tillgång till bredband. Investeringarna ska behandlas i budgetprocessen 2022–2024 och enligt beslutet ska projektering omedelbart påbörjas för att upphandling ska kunna ske under 2021 och för att utbyggnaden ska starta under 2022. I slutet av 2020 beviljades även delar av fiberutbyggnaden bredbandsbidrag av Länsstyrelsen Skåne.

Mobiltäckningen är generellt god inom kommunen, men det finns några mindre områden där det kan krävas extra insatser.

Ställningstaganden

1. Simrishamns kommun ska fortsatt verka för att bredbandsnätet täcker hela kommunen.
2. Simrishamns kommun ska verka för utveckling av bredbandsnätets hastighet i hela kommunen.
3. Simrishamns kommun ska utveckla mobiltäckning i hela kommunen.

Miljö

I Simrishamns kommun finns det stora naturvärden; alltifrån det kuperade skogslandskapet i norr till det mycket artrika sandmarkslandskapet längs delar av kommunens kustlinje och Östersjöns ålgräsängar .

Översiktligt kan landskapet delas in i slättlandskapet i söder och backlandskapet i norr. Dessa har många likheter med

Skåne i stort men besitter flera underkategorier som är karakteristiska för Simrishamns kommun och Österlen. Dessutom utgörs två tredjedelar av kommunens yta av Östersjön.

Naturvärden - Hav och marina resurser -
Miljö kvalitetsnormer

Naturvärden

Skogslandskapet

Skogslandskapet i kommunens norra delar domineras av ädellövskog. Denna skogstyp utgör en av landets mest artrika miljöer och utgör en viktig livsmiljö för flera rödlistade arter. En orsak till artrikedomen beror på att kommunen naturgeografiskt är belägen i den nemoral zonen (mellaneuropeiska skogsregionen) vilket gör att området har mer gemensamt med de förhållanden som råder på kontinenten än med övriga Sverige.

Sandmarkslandskapet

Sandmarkerna i södra Sverige tillhör norra Europas mest artrika biotoper. Längs sandmarkslandet har flera främmande arter såsom bergtall och vresros (den senare numera en invasiv art) planterats de senaste 100 åren bland annat i syfte att hindra sandflykten inåt land. Andra områden med sandmarker har odlats upp eller exploaterats. Som konsekvens har flera känsliga växt- och djurarter trängts undan till de små områden där öppen sandmark fortfarande finns kvar. Den mycket ovanliga typen av sandmarker, den så kallade sandstäppen, finns i stort sett bara i Simrishamns kommun. Flera rödlistade arter är beroende av denna miljö, exempelvis strandnejlika och fältpiplärka. För att främja förekomsten av rödlistade arter kan områden som planterats med tall eller vresros restaureras.

Odlingslandskapet

De södra delarna av Simrishamns kommun domineras av intensivt och storskaligt jordbruk. Till jordbrukslandskapet hör också betes- och ängsmarker av olika karaktär. Naturbetesmarker med lång kontinuitet har historiskt berikat växt- och djurlivet och är mycket värdefulla för den biologiska mångfalden. Den långvariga rationaliseringen och effektiviseringen av jordbruket har lett till förlust av livsmiljöer för ett stort antal växt- och djurarter.

Vattendrag och sjöar

I Simrishamns kommun finns sju huvudsakliga vattendrag som mynnar ut i Östersjön. Ett flertal mindre bäckar finns också. Samtliga vattendrag har bestånd av havsvandrande öring och är betydelsefulla för öringens fortplantning. Två av vattendragen, Tommarpsån och Kvarnbybäcken, är kraftigt påverkade av näringsläckage från närliggande jordbruk. Den enda riktiga sjön i Simrishamns kommun, Gyllebosjön, är en djup källsjö som är naturligt näringsrik och har en rik fiskfauna. Sjön ingår i ett Natura 2000-område tillsammans med kringliggande ädellövskogar och betesmarker (läs mer i

avsnittet Hänsyn om Natura 2000, naturreservat och andra naturområden).

Ställningstaganden

1. Simrishamns kommun ska bevara de olika landskapens artrikedom och naturvärden.
2. Simrishamns kommun ska verka för att skyddsvärda arters habitat inte förvanskas.
3. Simrishamns kommun ska vara restriktiva med exploatering på jordbruksmark utanför tätortsnära lägen.
4. Simrishamns kommun ska arbeta för att begränsa näringsläckage från odlingslandskapet till kommunens vattendrag och sjöar.

Hav och marina resurser

Havsområdet är en viktig del av Simrishamns kommun, som levererar stora värden och ekosystemtjänster till boende, näringsidkare och besökare. Havet med tillhörande kustområde har flera funktioner som ska samsas, exempelvis

permanent- och fritidsbostäder, detaljhandel, service, hamnverksamheter, fiske, industrier och turism

Naturliga förutsättningar

Simrishamns kommuns kustområde tillhör södra Östersjön. Östersjön är ett av världens största bräcktvattnenhav. Saltvatten från Nordsjön kommer in via sunden och sötvatten kommer in via älvar, floder och vattendrag. Den unika blandningen av salt- och sötvatten i Östersjön gör det svårt för organismer att anpassa sig. Många av arterna här lever på sin utbredningsgräns för vad de fysiologiskt klarar av. Det finns få arter inom varje grupp (exempelvis betare, filtrerare eller rovdjur), vilket gör ekosystemet mer sårbart. Om en art slås ut av någon anledning, är det inte säkert att det finns en ersättare som kan fylla dess funktion i systemet. Detta gör att Östersjön är ett extra känsligt och unikt ekosystem.

Bottnarna längs kommunens kuststräcka är mycket varierande. I södra delarna finns grunda, sandiga havsbottnar, medan de norra och djupare områdena har klipp- och stenbottnar med varierande algsamhällen och sandbottnar. Trots att hårdbottnar, som exempelvis blottlagd berggrund utan sedimenttäckte, upptar en liten yta totalt sett av havsområdet, står de för en stor andel av de vegetationsklädda havsbottnarna i kommunen. Bottenvegetationen på grundare vatten i form av ålgräs, sågtång och blåstång ersätts med rödalger efter cirka tio meters djup. På de hårda bottnarna bidrar blåmusslor till att filtrera och minska halten av näringsämnen i havet vilket i förlängningen har en positiv inverkan på övergödningsproblematiken. Ålgräsängar utgör också viktiga ekosystem i havet. Dock finns det inom kommunen få dokumenterade ålgräsängar kvar, troligen på grund av kraftiga vågor och strömmar som förhindrar vegetation på havsbotten.

Inom kommunens havsområde finns även många marina kulturvärden med spår från stenåldern; inklusive boplatser, fiskeanläggningar och krigsföringslämningar. Här har flera

unika fynd gjorts, såsom den berömda stenåldersbosättningen vid Verkeåns mynning, där landskapsfragment är cirka 11 000 år gamla och fiskeanläggningar i trä är cirka 9 000 år gamla. Med anledning av den dåvarande inlandsisen var havsnivån mycket lägre, vilket innebär att dessa fornlämningar nu ligger under vatten. Det bräckta vattnet i Östersjön bevarar dessa gamla träföremål väl, vilket ökar intresset för marina arkeologiska undersökningar. Det finns också många vrak i Simrishamns kommuns vattenområde, vilket gör det till ett intressant område för marinarkeologi och sportdykning.

Miljötillståndet i Östersjön

Östersjön är ett av världens mest förorenade hav och det tillsammans med övergödning, överfiske och den ökade sjöfarten har försatt Östersjön i en kritisk situation. Med ett 1,7 miljoner kvadratkilometer stort avrinningsområde bebott av cirka 90 miljoner människor samt cirka 200 åar och älvar som leder ut sitt vatten i Östersjön finns många bidragande faktorer till utsläpp och övergödning i havet. Avrinningen tar med sig både näringsämnen såsom kväve och fosfor men även andra föroreningar. Det instängda läget, grunda vatten och långa vattenretentionstid, gör Östersjön särskilt sårbart för denna typ av föroreningar då dessa stannar kvar i systemet.

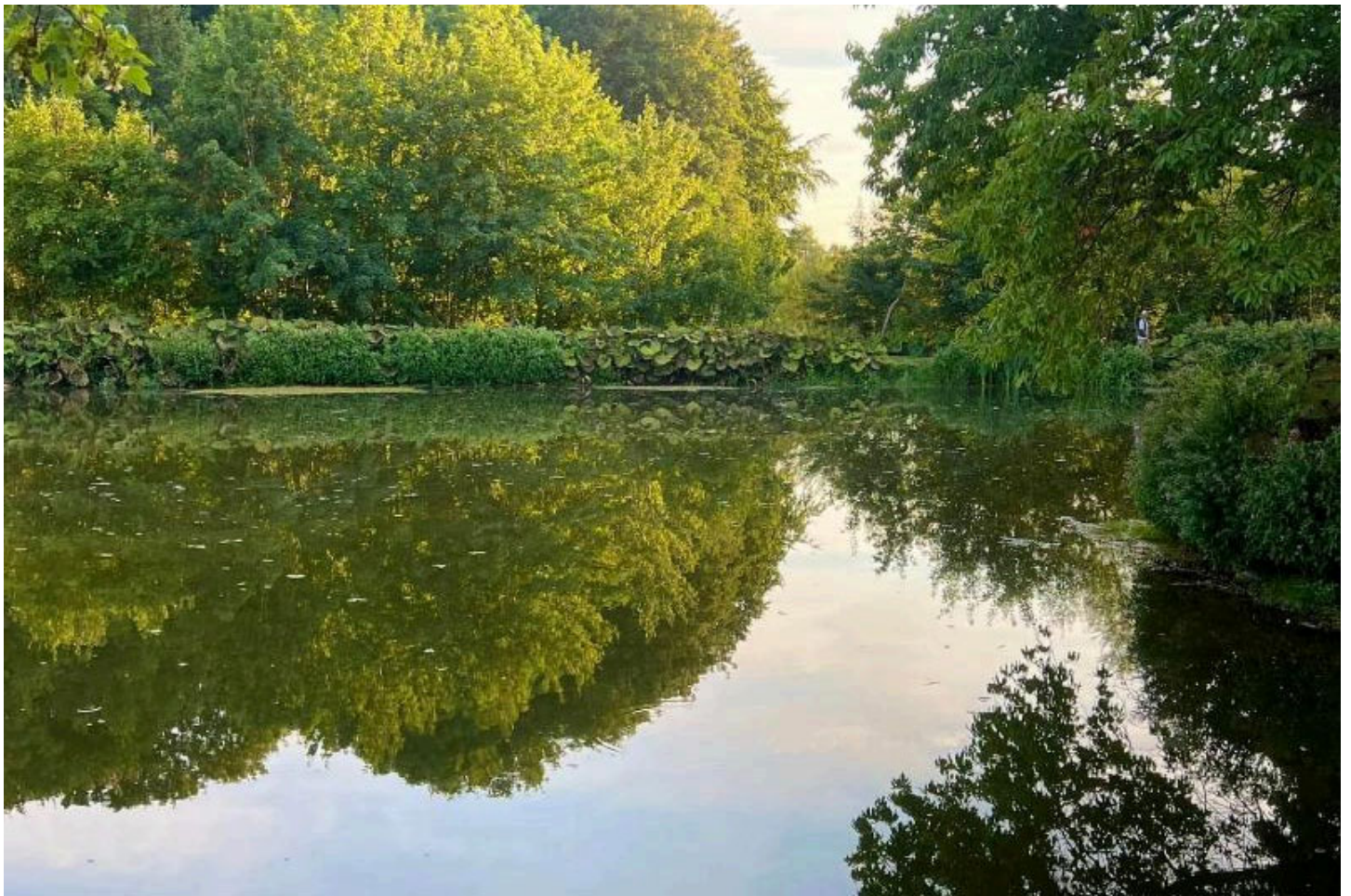
Miljötillståndet och klimatförändringar har tillsammans med ett för högt fisketryck påverkat det marina livet i Östersjön. Sill och torsk har kritiskt låga bestånd, ål är rödlistad och tumlare är fortsatt akut hotade med endast cirka 500 individer kvar. Ejderpopulationen har minskat med över 50 procent sedan 1990-talet. Däremot visar gråsäl, vikare och havsörn god återhämtning efter utfasning av miljögifter och jaktförbud. Dock är många djur magrare än för 30 år sedan och då särskilt gråsäl i Gävleborgs län. Populationerna av sillgrisslor och vildlax är relativt stabila. Fisket av lax är dock extremt begränsat då bestånden de senaste två åren visat vissa tecken på nedgång. Minskningen i fiskebestånden har lett till att fisket i Östersjön numera främst är inriktat på sill och skarpsill för industrifiske med Simrishamn som en av få hamnar med aktivt sillfiske för livsmedel.

Havsbaserad odling

Det extraktiva eller regenerativa vattenbruket utvinner näring från havet utan att tillsätta foder och oftast så bidrar de till en ökad biologisk mångfald och förbättring av den lokala miljön. Det anses vara en viktig del av en hållbar omställning av livsmedelssektorn. Nationellt inkluderar detta vattenbruk arter som musslor, ostron, alger och sjöpungar och består av både land- och havsbaserade system, med fokus här på havsbaserade system. Odlingssystemet som används mest i svenska hav är långlinesystem, med en lång huvudlina som hålls upp av flytelement från vilken odlingsstrukturer hänger. I Simrishamns kommun finns både en havskolonilott och en havsbaserad odling av tång.

Ställningstagande

1. Simrishamns kommun ska aktivt främja en bättre havsmiljö genom att förvalta, skydda och vid behov återställa marina och kustnära ekosystem i syfte att uppnå friska och produktiva hav med biologiskt bärkraftiga populationer.
2. Simrishamns kommun ska minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, tillförsel av näringsämnen samt föroreningar från tidigare okontrollerade utsläpp från sediment (exempelvis i hamnar) genom lokala åtgärder och insatser.
3. Simrishamns kommun ska sträva efter säker och hållbar samexistens av aktiviteter till havs.
4. Simrishamns kommun ska verka för ökad kunskapsuppbyggnad och kunskapsspridning om havsmiljön, viktiga ekosystem, maringeologiska förutsättningar, klimatförändringarnas effekter och arkeologiskt viktiga platser inom kommunens havsområden.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel enligt miljöbalken. Miljökvalitetsnormerna är till för att komma till rätta med miljöpåverkan från diffusa utsläppskällor som exempelvis trafik och jordbruk. Det finns miljökvalitetsnormer bland annat för luft, omgivningsbuller och vatten. Nedan redovisas MKN för luft och MKN för vatten, medan MKN för omgivningsbuller inte tas upp då det främst berör kommuner med minst 100 000 invånare.

Luft

Miljökvalitetsnormer för luft regleras i miljöbalken och Naturvårdsverket tar fram gränsvärden för att bedöma luftföroreningar. Normerna avser utomhusluft och reglerar de nivåer som människor kan utsättas för utan fara för betydande olägenhet. Ett flertal ämnen regleras genom luftkvalitetsförordningen. För att miljökvalitetsnormer för utomhusluft ska överskridas krävs ofta en kombination av flera faktorer. Bedömningen är att dessa faktorer inte

föreligger i Simrishamns kommun. Vid etablering av väg- och tågsträckor och nya detaljplaner kan utredning av luftförorening vara nödvändig.

Vatten

Miljökvalitetsnormer för vatten omfattar ytvatten (sjöar, vattendrag och kustvatten) och grundvatten. Syftet med normerna är att säkra Sveriges vattenkvalitet. En miljökvalitetsnorm för vatten beskriver den kvalitet en så kallad vattenförekomst ska ha vid en viss tidpunkt. Huvudregeln är att alla vattenförekomster ska uppnå normen god status eller god potential samt att statusen för en vattenförekomst inte får försämrats.

De vattendrag som ej uppnått god ekologisk status är Tommarpsån och Kabusaån vilka har en måttlig ekologisk status idag, alltså sämre än det gränsvärde som krävs. Orsakerna till den låga klassningen är framför allt problem med övergödning. Provtagningar i dessa vattendrag visar på tydlig jordbrukspåverkan med mycket hög fosfor- och kvävebelastning. Orsaken till problem med övergödning beror på de stora förändringarna av jordbrukslandskapet med utdikningsåtgärder och uträtning av vattendrag som genomförts sedan slutet av 1800-talet. Simrishamns kommun har sedan 2020 genom LONA- och LOVA-bidrag anlagt fördröjningsdammar för att minska belastningarna på Tommarpsån och Kabusaån och deras tillflöden.

Förutom jordbruket kan avloppsanläggningar som inte uppfyller krav i gällande lagstiftning innebära att vattenförekomster förorenas. Tillfälliga utsläpp av orenat spillvatten från enskilda avloppsanläggningar, kommunens avloppsnät och från reningsverken kan orsaka förorening av kommunens vattenförekomster. Förorenat dagvatten kan vidare orsaka att vattenförekomster förorenas.

Ställningstagande

1. Simrishamns kommun ska fortsatt verka för en förbättrad vattenkvalitet i samverkan med Österlen VA, Havs- och vattenmyndigheten och Ystad- Österlenregionens miljöförbund.
2. Simrishamns kommun ska vid etablering av väg-och tågsträckor och nya detaljplaner säkerställa att miljökvalitetsnormer följs.